(Innehåller sid. 1—32.)

»Pietisten.»

Trettiondeåttonde årgången.

Tredje häftet.

September 1879.

Gefle 1879.
Tryckt hos Boktryckeri-Bolaget Gestrikland.

Käre Broder! Må Gud wälsigna dig med mycken nåd och allt godt. Som du ser af detta häfte, war det ju ett fullkomligt mißtag, hwad somliga sade, att Pietisten skulle upphöra, när predikningarna öfwer de nya högmessotexterna woro bragta till ände. Min förhoppning är, att Pietisten skall komma att fortfara både under min lifstid och efter min död. Att detta häfte utkommer något sent, beror hufwudsakligast derpå, att jag på sensommaren warit i anseende till helsan ganska klen, hwilket dock nu tyckes bättra sig.

Att uppwäckta själar klaga och undra, huru de skola få tron, det är icke underligt. De föreställa sig gemenligen, att tron måste wara någon mycket besynnerlig och stor gerning, som de skola göra för att få tillegna sig Kristus. Ofta hafwa de ock hört och läst så mycket om tron, hwad den förutsätter, huru den uppkommer, hwilka egenskaper den har, med mera dylikt, att de blifwit riktigt förwirrade. En märkwärdig motsats till detta förhållande är, att i Nya Testamentet ingen predikan förekommer, som beskrifwer tron och deß egenskaper, ej heller något exempel derpå, att någon frågat ware sig Kristus eller apostlarna, hwad det war att tro, eller huru man skulle bära sig åt för att tro, eller dylikt. Hwad det war att tro, och huru det gick till att tro, det wißte såwäl judar som hedningar, och när evangelium predikades, så gälde det **icke ett nytt sätt att tro**, utan **en ny sak att tro**, en ny **person** att tro på. När Herren frågade den blinde, som han hade botat: Tror du på Guds Son? så swarade han icke: Herre, hwad är det att tro? utan: **Hwem är han**, att jag må tro på honom? På den tiden fattade man saken mycket enklare och sannare, än nu wanligen sker, och ju närmare wi komma bibelns enfald, desto bättre är det. Under min resa sistlidne sommar hörde jag en berättelse, som i denna del förekom mig mycket upplysande och uppbyggelig. En man, som war mycket bekymrad om tron, wände sig till en troende predikant med den frågan: "Huru skall jag någonsin komma till tron?" — "Ack, swarade predikanten, är det ingen annan nöd å färde, så är den wäl lätt att hjelpa." Derpå tog han twänne saker, satte dem på bordet och sade: "Låt oß nu tänka, att den här ena saken föreställer Kristus och den der andra saken föreställer tron; hwilken af de tu tager du då?" — "Jag tager Kristus", swarade den bekymrade mannen. — "Hwad? sade predikanten, war det icke **tron** du skulle taga?" — Då ljusnade den bedröfwades ansigte och han förstod, **att tron war ingenting för sig på sidan om Kristus, utan att tron består deri, att en syndare tager Kristus.**

Att werldens synder skulle wara borttagna i Kristi död, det är alldeles obiblisk. Att **Kristus är kommen för att borttaga werldens synd**, det är icke detsamma som att säga, att werldens synd **är** borttagen. Kristus är ock kommen för att göra werlden salig, men det är icke detsamma som att säga, att werlden är salig. Nej, det är ett stort steg emellan det ena och det andra. Jag kommer härwid ihåg ett förträffligt yttrande af en enfaldig troende bonde, när en gång en prestman hade hållit på att för honom bewisa, att werldens synder woro borttagna. "Det är ju besynnerligt, sade han, att pastorn icke förstår, att om werldens synder wore borttagna, så skulle ingen widare kunna dö i sina synder." Att wederlägga denna enkla inwändning är icke möjligt. Om man nu wille säga: "Werldens synder äro nog borttagna, men den, som ej tror, har ingen nytta deraf, utan dör i sina synder", så wore det att i ett och samma andetag säga både ja och nej. Ty med andra ord är det ju alldeles detsamma, som om man sade: "Werldens synder äro borttagna men äro ändå qwar, tilldeß werlden tror." Ty ingen lärer wäl wilja säga, att den ogudaktige dör i borttagna synder. Men hwad man, för att undwika denna swårighet, säger: "Synderna äro borttagna **inför Gud** men ej i menniskans samwete," det är twert i strid med bibelns lära och med sanna förhållandet. Ty just inför Gud är det alla wåra synder äro uppenbara; derför hemsöker och straffar han äfwen synderna, såsom du kan se t. ex. af Rom. 1 och 2 kap. samt otaliga andra bibelställen. Men hemsöker han synderna, så är ju uppenbart, att de äro till inför honom. Det betyga äfwen alla kristna, då de dagligen inför honom bekänna sina synder och bedja om förlåtelse. Dermed ådagalägga de ju, att deras synder äro till inför Gud. Men hwad som ock stundom plägar sägas, att **werldens** synd men ej **den enskilda menniskans** synd är borttagen, derpå behöfwer ingenting annat swaras än detta: tag bort alla de enskilda menniskorna från werlden och säg sedan, hwad werlden är! Werlden är då ingenting. O broder, huru godt är det icke att få lemna alla obiblisk menniskoläror med alla de inwecklade och motsägande förklaringar, som de föranleda! Huru godt är det icke att slippa alla dessa besynnerliga förklaringar om, huru werldens synder äro borttagna, så att hon ändå i werkligheten har dem qwar. Huru godt är det icke att i stället med bibeln få säga werlden, att Gud sändt **Kristus till att wara en syndaborttagare**, att hwar och en, som an-

nammar honom, warder frälst från alla synder, men att hwar och en, som icke annammar honom, förbliftwer i sina synder, dör och förgås i sina synder. I grunden detsamma säga wäl ock wåra motståndare, om de bara wågade tro det. Ty då de lära, att den otrogne ingen nytta har deraf, att werldens synder äro borttagna, så är det ju ingenting annat, än om de sade: "Deraf, att den ogudaktige icke tror på Jesus, har han den skadan, att han har sina synder i behåll." **Ty att icke hafwa någon nytta deraf, att synderna äro borttagna, det är ju detsamma som att hafwa synderna qwar**; och besynnerligt är det förwißt att icke wåga uttala saken så enkel, som den i werkligheten är.

Huru dock Gud kan genom sin Ande leda syndare rätt trots en felaktig predikan, derpå hörde jag i somras under min resa ett märkwärdigt exempel. En predikant predikade en gång bland andra om, huru hela werlden i Kristus war ren, rättfärdig och salig. Bland åhörarena war en man, som under den predikan blef omwänd. Sedan fann han, att denna predikan war i strid mot bibeln, blef derför bekymrad och wände sig i sitt bekymmer till en troende kyrkoherde sägande: "Huru skall jag kunna förstå detta? Att predikan war falsk, det inser jag nu tydligt, men att jag genom densamma wardt omwänd och lefwandegjord, det kan jag aldrig förneka; men huru kan jag då hafwa blifwit omwänd genom en predikan, som icke war sann?" — Då sade kyrkoherden: "Huru tänkte du för din del, när du hörde den predikan?" — "Jo, swarade han, jag tänkte: då får äfwen jag tro på Jesus, och så wände jag mig till honom med alla mina synder, trodde på honom och fick frid." — "Nå ja, swarade kyrkoherden, der har du det; hwad du tänkte, det war rätt; det war en sanning, som Gud ingaf dig, trots den willfarelse, som predikan innehöll, och när du följde denna sanning, så fick du frid, och det gick allt rätt till."

Rörande den alltjemt återkommande frågan, om offerdjuren i gamla testamentet ledo dödsstraffet i stället för den syndande menniskan, will jag blott påpeka, hwad jag åtskilliga gånger förut framhållit, **neml. att man i gamla testamentet aldrig fick offra för synder, som woro belagda med dödsstraff.** Men huru skulle offerdjuren kunna sägas lida dödsstraffet i den syndandes ställe, då den synd, för hwilken de offrades, icke war belagd med dödsstraff? Den enklaste eftertanke wisar ju orimligheten af en sådan bibeltolkning. Och hwad skall det tjena till att i bibeln inlägga saker, som icke stå der?

Att **förmaningens** ord börjat mer öfwas i de andliga föredragen, det är utan twifwel mycket godt; må blott Gud bewara oß, att wi icke för förmaningens skull glömma eller åsidosätta det ord, som är gifwet att läka de förkrossade hjertan, att förbinda de sargade, stärka de swaga samt göra de döda lefwande! Faran ligger nära till hands. Förmaningen är att likna wid en sporre; men skall en häst kunna sporras, måste han först wäl **fodras**, ty kraft får han ej af sporren utan endast af födan. Saknar han föda, så kan wäl sporren uppjaga honom för ögonblicket, **men han kommer ingen wäg**, ty han har ingen kraft, utan sjunker blott mer utmattad till marken igen.

Med afseende på det öfriga af ditt bref will jag här framställa twenne bilder: Det war en fader, som hade en förlorad son och en hemmawarande son. En dag sade han till den hemmawarande: "Din broder måste räddas, och du skall rädda honom; det skall kosta ditt lif, men han måste räddas." Och den hemmawarande sonen swarade: "Din wilja, min fader, gör jag gerna" — han gick så ut samt räddade sin broder med uppoffring af sitt eget lif. — Men det war ock en annan fader. Han hade en förlorad son och en hemmawarande son. Till den hemmawarande sade han: "Efter min faderliga kärlek wille jag gerna se min son frälst, men min faderliga myndighet är kränkt; derför kan jag för min rättfärdighets skull icke i nåd mottaga honom, derest jag icke af någon annan först får utkräfwa det straff, som hans synd förtjenat; min son, får jag slå dig i din broders ställe?" Och sonen swarade: "Din wilja, min fader, gör jag gerna." Nu slog fadren honom och sedan skref han till den förlorade och sade: "Min son, kom hem; nu kan jag utan kränkning af min rättfärdighet åter öppna mina dörrar för dig, sedan jag fått slå din broder så mycket, som din synd förtjenat." — Käre, ställ nu dessa twå fäder tillsammans och fråga dig: Hwilken af dem handlade i sanning rättfärdigt; hwilken af de tu bewisade sig lik wår Herres Jesu Kristi fader, honom som är fader öfwer allt, hwad fader heter i himmelen och på jorden?

Gud med oß! **Din P. W.**

P. S. Att predikningarna öfwer andra årgången af de nya högmessotexterna nu finnas att tillgå färdiga i twå band, det ser du af annonsen på nästa sida af omslaget.

Nytt i bokhandeln!

Predikningar öfwer
Andra årgången
af swenska kyrkans nya högmessotexter
af P. Waldenström.

Pris: Häftad: 6 kronor 25 öre.
" Bundna i wälskt band: 8: 25.
" D:o i halffranska band: 9: 25.
" D:o i d:o med klot: 9: 75.

Lösa delar säljas ock till följande pris:

Första delen:	Andra delen:
Häftad 3: 25.	Häftad 3: —
Bunden i wälskt band 4: 25.	Bunden i wälskt band 4: —
D:o i halffr. band 4: 75.	D:o i halffr. band 4: 50
D:o d:o med klot 5: —	D:o d:o med klot 4: 75.

Predikningar öfwer
Första årgången
af de nya högmessotexterna

äro ock utkomna i en ny, genomsedd och på många ställen omarbetad upplaga (den fjerde) till samma pris som pred. öfwer andra årgången.

När ett exemplar af bägge samlingarna kontant köpas på en hand, så lemnas de tillsammans häftade för 10 kronor, i w. band för 14 kr. När flere exemplar af den ena eller andra samlingen eller af begge twå kontant tagas på en hand, så lemnas af alla dessa predikningar hwart femte exemplar gratis, och de tillsändas då reqvirenten kostnadsfritt till den ångbåts- eller jernwägsstation, som han uppgiftwer. Reqvirenten får ock då sjelf bestämma, af hwilkendera samlingen han will hafwa friexemplaren. Till bokhandlare och bokspridare lemnas wanlig rabatt.

För sednare halfåret 1879

kan serskild prenumeration ske å Pietisten.

Prenumerationspriset blir 60 öre på posten, postporto inberäknadt. Men när tio exemplar eller deröfwer på en hand reqvireras direkt hos Pietistens Expedition lemnas hwarje exemplar för 50 öre (postporto deri inberäknadt), och prenumerantsamlare erhålla wanliga friexemplar d. w. s. hwart sjette gratis. All prenumeration sker kontant. Alla bref adresseras blott till

Pietistens Expedition,
Stockholm.

Nya böcker.

Missionen i Tyskland. En berättelse från åttonde århundradet af B. Krause. Öfwersättning. Pris 50 öre. Det är en förträfflig och uppfriskande berättelse om evangelii införande i Tyskland. Reqvireras hos Pietistens Expedition, Stockholm.

Inom kort utkomma:

Döden är uppswulgen till seger. Af E. Längqwist. Pris: 25 öre.
Den af tron rättfärdige skall lefwa. Af Swening Johansson. Pris: 10 öre.
Tiden är kort. Af K. P. Ny upplaga. Pris: 10 öre.

(Innehåller sid. 33—80.)

Pietisten.

Trettiondeåttonde årgången.

Fjerde häftet.

December 1879.

Gefle 1879.
Tryckt hos Boktryckeri-Bolaget Gestrikland.

Nytt i bokhandeln!

Predikningar öfwer

Andra årgången

af swenska kyrkans nya högmessotexter

af P. Waldenström.

Pris: Häftad: 6 kronor 25 öre.
" Bundna i wälskt band: 8: 25.
" D:o i halffranska band: 9: 25.
" D:o i d:o med klot: 9: 75.

Lösa delar säljas ock till följande pris:

Första delen:	Andra delen:
Häftad 3: 25.	Häftad 3: —
Bunden i wälskt band 4: 25.	Bunden i wälskt band 4: —
D:o i halffr. band 4: 75.	D:o i halffr. band 4: 50
D:o d:o med klot 5: —	D:o d:o med klot 4: 75.

Predikningar öfwer

Första årgången

af de nya högmessotexterna

äro ock utkomna i en ny, genomsedd och på många ställen omarbetad upplaga (den fjerde) till samma pris som pred. öfwer andra årgången.

När **ett** exemplar af bägge samlingarna kontant köpas på en hand, så lemnas de tillsammans häftade för 10 kronor, i w. band för 14 kr. När flere exemplar af den ena eller andra samlingen eller af begge twå kontant tagas på en hand, så lemnas af alla dessa predikningar **hwart femte exemplar gratis**, och de tillsändas då reqvirenten **kostnadsfritt** till den ångbåts- eller jernwägsstation, som han uppgifwer. **Reqvirenten får ock då sjelf bestämma, af hwilkendera samlingen han will hafwa friexemplaren.** Till bokhandlare och bokspridare lemnas wanlig rabatt.

För sednare halfåret 1879

kan serskild prenumeration ske å **Pietisten.**

Prenumerationspriset blir 60 öre på posten, postporto inberäknadt. Men när tio exemplar eller deröfwer på en hand reqvireras direkt hos Pietistens Expedition lemnas hwarje exemplar för 50 öre (postporto deri inberäknadt), och prenumerantsamlare erhålla wanliga friexemplar d. w. s. hwart sjette gratis. **All prenumeration sker kontant.** Alla bref adresseras blott till

Pietistens Expedition,
Stockholm.

☛ Nya böcker.

Missionen i Tyskland. En berättelse från åttonde århundradet af **B. Krausse.** Öfwersättning. Pris 50 öre. Det är en förträfflig och uppfriskande berättelse om evangelii införande i Tyskland. Reqvireras hos **Pietistens Expedition, Stockholm.**

Inom kort utkomma:

Döden är uppswulgen till seger. Af E. Längqwist. Pris: 25 öre.
Den af tron rättfärdige skall lefwa. Af Swening Johansson. Pris: 10 öre.
Tiden är kort. Af K. P. Ny upplaga. Pris: 10 öre.